

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Товарознавство та комерційна діяльність»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Київського національного
університету будівництва і архітектури
Протокол № 31 від 21 лютого 2020 р.
Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 1 вересня 2020 р

Голова Вченої ради

П.М. Куліков

21 лютого 2020 р.

Київ – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Товарознавство та комерційна діяльність»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Київського національного
університету будівництва і архітектури
Протокол № 31 від 21 лютого 2020 р.
Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 1 вересня 2020 р

Голова Вченої ради

_____ П.М. Куліков

"21" лютого 2020 р.

Київ – 2020

У зв'язку зі змінами опису кваліфікаційних рівнів у Національній рамці кваліфікацій України відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України» від 25.06.2020 р. №519, в освітню програму внесено зміни щодо опису знань, умінь, комунікації, відповідальності та автономії.

Здійснено перегляд та затверджено Вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури: протокол № 33 від 10.09.2020 р.

ПЕРЕДМОВА

Керуючись підпунктом 17 частини першої статті 1 та відповідно до пункту 5 статті 13 Закону України «Про вищу освіту», а також затвердженим стандартом вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вчена рада Київського національного університету будівництва і архітектури затвердила освітню програму (ОП) «Товарознавство та комерційна діяльність» для підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

ОП містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

ОП розроблено науково-методичною комісією спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

1. Захарченко П.В., к.т.н., професор, завідувач кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві.
2. Юдічева О.П., к.т.н., доцент кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві, **гарант освітньої програми.**
3. Ляліна Н.П., д.т.н., професор кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві.
4. Самойленко А.А., к.т.н., професор кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві.
5. Вотченікова О.В., к. екон. н., доцент кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві.

Затверджено на засіданні кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві 05.02.2020 р. протокол №10.

Розроблено на основі Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

В освітню програму внесені зміни, які перезатвердженні на засіданні кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві (протокол №2 від 09.09.2020 р.).

II Загальна характеристика

Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Київський національний університет будівництва і архітектури; будівельно-технологічний факультет; кафедра товарознавства та комерційної діяльності в будівництві
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Освітня програма – Товарознавство та комерційна діяльність
2 - Мета освітньої програми	
Метою ОП є підготовка висококваліфікованих фахівців з товарознавства та комерційної діяльності, які володіють концептуальними науковими знаннями, практичними вміннями, критичним мисленням та відповідними компетентностями для успішного виконання професійних обов'язків у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність <i>Об'єкти вивчення:</i> діяльність з організації та функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів. <i>Цілі навчання:</i> підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур. <i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові й

	<p>спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей бакалавра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітня програма, прикладна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Програма ґрунтується на адаптації та впровадженні в професійну діяльність знань, аналітичних, комунікативних, організаторських, управлінських навичок інтегративного вирішення завдань у підприємстві, торгівлі, товарознавстві та комерційній діяльності.</p> <p>Ключові слова: товарознавство, торгівля, комерційна діяльність, підприємництво, якість, безпечність, конкурентоспроможність, комерційна діяльність</p>
Особливості програми	<p>Програма спрямована на вирішення конкретних комерційних завдань щодо формування ефективної підприємницької діяльності із забезпеченням прогнозованого рівня якості та конкурентоспроможності товарів (зокрема будівельних). Програма орієнтована на глибоку професійну підготовку з урахуванням сучасних тенденцій у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>
Придатність до працевлаштування	<p>Відповідно до Національного класифікатора видів економічної діяльності ДК 009:2010, а також з урахуванням вимог ринку праці видами професійної діяльності бакалавра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оптова та роздрібна торгівля – G.; – складське господарство – H. 52.10; – постачання готових страв – I. 56.2. – консультування з питань комерційної діяльності й керування – M. 70.22; – технічні випробування та дослідження – M. 71.20; – діяльність у сфері вищої освіти K.85.42.; <p>Фахівець освітнього ступеня бакалавр з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010</p>

	<p>може займати наступні первинні посади: товарознавця, організатора з постачання, організатора із збуту, інспектора-товарознавця, інспектора торговельного, брокера торгового, дилера (торгового); агента комерційного, агента торговельного, інспектора з контролю якості продукції; завідувача підприємства роздрібною торгівлю, завідувача ринку, логіста; на підприємствах малого й середнього бізнесу: керуючого магазином, керівника малого підприємства, завідувача секцією та відділу, директора малої торговельної фірми, комівояжера, торговельного брокера (маклера).</p>
Подальше навчання	<p>На першому (бакалаврському) рівні вищої освіти можуть продовжувати навчання за спеціальностями, основи яких закладаються в навчальних планах бакалаврських програм, починаючи з другого-третього курсів навчання.</p> <p>Можливе навчання на вищому рівні: магістерські програми у сфері товарознавства, технології, безпечності, логістики, управління ланцюгами поставок та організації обігу споживчих товарів та спорідненими спеціальностями на програмах підготовки другого рівня вищої освіти циклу FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК України</p>
Академічні права випускників	<p>Здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.</p> <p>Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання; технології: проблемного і диференційованого навчання, інтенсифікації та індивідуалізації навчання, програмованого навчання, інформаційна технологія, розвивальне навчання; кредитно-трансферна система організації навчання; самонавчання; навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді проблемно-орієнтованого навчання через комбінацію класичних, мультимедійних, інтерактивних лекцій, лабораторних та практичних робіт у малих групах із ситуаційним вирішенням практичних завдань контролю якості товарів та комерційної діяльності, семінарів, дистанційних курсів, практичної підготовки, самостійного навчання на основі підручників та конспектів, консультації з викладачами, підготовки до атестаційного екзамену.</p>
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів

	здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Усне та письмове опитування, контрольні роботи, тестовий контроль, презентація індивідуального навчально-дослідного завдання, написання та захист курсової роботи, захист звіту з практики; підсумковий контроль (заліки, екзамени); підсумкова атестація.
--	--

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, Обов'язкові компоненти – 180 кредити ЄКТС (75 %); вибіркові компоненти – 60 кредитів (25%) термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України; Сертифікат про акредитацію НД №1193581 від 09.10.2017 р. термін дії до 01.07.2020 р.
Цикл/рівень	FQ-EHEA – перший цикл EQF-LLL – 6 рівень НРК України – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта, початковий рівень вищої освіти за спеціальністю.
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років (з дня акредитації до наступного оновлення ОПП)
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.knuba.edu.ua

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна Компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	<p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні</p>

	<p>завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.</p>
--	---

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>ПР1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПР2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПР3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.</p> <p>ПР4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПР5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПР6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.</p> <p>ПР7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</p> <p>ПР8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПР9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.</p> <p>ПР10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.</p> <p>ПР11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПР12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських</p>

рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПР13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПР14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПР15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

ПР16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

ПР17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПР18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

ПР19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

ПР20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація зі спеціальності здійснюється у формі: атестаційного екзамену
Вимоги до кваліфікаційного екзамену (екзаменів)	Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання, визначених вимогами Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньою програмою

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

З метою забезпечення чіткої організації діяльності КНУБА, орієнтовану на задоволення потреб зацікавлених сторін, розробки заходів щодо переліку послуг у сфері освіти та науки, удосконалення діючої системи менеджменту якості Київського національного університету будівництва та архітектури створено відділ підтримки функціонування та вдосконалення системи менеджменту якості. Для виконання цих завдань, на підставі наказу ректора,

можуть створюватися позаштатні тимчасові робочі групи з числа співробітників університету.

Організаційні та змістовні складові СУЯ визначено відповідною Настановою про СМЯ в КНУБА № 42 від 7.09.2018р. (<http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2018/05/НСМЯ-КНУБА.pdf>).

Регламентами цих систем визначено, що кожний працівник Університету має спрямувати свою професійну діяльність на формування у здобувачів вищої освіти професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, а також систематизованих знань, умінь і практичних навичок за певною кваліфікацією. В Університеті створено сучасну розгалужену інформаційну інфраструктуру, що дозволяє своєчасно вдосконалювати освітню програму, зокрема через відкрите обговорення проектів документів, які виносяться на розгляд Вченої Ради Університету, залучення представників студентського самоврядування, опитування здобувачів вищої освіти, а також систематичне проведення робочих нарад з питань забезпечення якості освітньої діяльності.

У Київському національному університеті будівництва і архітектури функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним

агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Київський національний університет будівництва і архітектури отримав звіт німецького органу сертифікації за ISO 9001: 2015 компанії DQS про результати сертифікаційного аудиту, що проводився в грудні 2018 року. Документ містить докладний аналіз діяльності КНУБА за такими напрямками як лідерство, планування, підтримка системи менеджменту якості, оцінка діяльності тощо. За висновком міжнародних експертів: «Система менеджменту якості КНУБА результативна та задовольняє вимоги застосовного стандарту. Невідповідності не було виявлено».

Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187, додаток 12).</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню програму мають фахові знання та володіють професійними навичками в галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи.</p> <p>У процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної та фахової роботи.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р., № 1187, додаток 13).</p> <p>Навчальні корпуси; гуртожитки; тематичні кабінети; спеціалізовані лабораторії; комп'ютерні класи; пункти харчування; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики.</p> <p>Матеріально-технічна база кафедри включає в себе:</p> <ul style="list-style-type: none">- персональні комп'ютери, об'єднані в локальну мережу з виходом в Internet;

	<ul style="list-style-type: none"> - комп'ютери оснащені сучасними ліцензійними програмно-методичними комплексами для вирішення завдань в області будівництва; - лабораторне та стендове обладнання для оцінки властивостей будівельних товарів. - лекційні аудиторії оснащені обладнанням для проведення мультимедійних занять. <p>Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти забезпечуються робочими місцями у електронному читальному залі університету з можливістю виходу в мережу Інтернет та застосування електронних видань і ресурсів.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Обсяг, склад та якість інформаційного та навчально-методичного забезпечення повністю відповідають технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р., № 1187, додатки 14–15).</p> <p>Офіційний освітній сайт КНУБА: http://org2.knuba.edu.ua/</p> <p>точки бездротового доступу до мережі Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; робочі навчальні плани; силабуси; графіки навчального процесу, навчально-методичні комплекси дисциплін; навчальні та робочі програми дисциплін; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисциплін; програми практик; методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; критерії оцінювання рівня підготовки; пакети комплексних контрольних робіт.</p>
Національна кредитна мобільність	<p>Положенням університету передбачена можливість національної кредитної мобільності.</p> <p>Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших закладах освіти України</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Положенням університету передбачена можливість міжнародної кредитної мобільності</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою</p>

VIII. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

8.1. Перелік компонент

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Ділова іноземна мова	5,0	залік, екзамен
ОК 2	Фахова іноземна мова	3,0	залік
ОК 3	Основи академічного письма	3,0	залік
ОК 4	Історія української державності та культури	3,0	залік
ОК 5	Філософія	3,0	екзамен
ОК 6	Політологія	3,0	екзамен
ОК 7	Вища та прикладна математика	6,5	залік, екзамен
ОК 8	Хімія та методи дослідження сировини і матеріалів	6,0	залік, екзамен
ОК 9	Фізика та методи дослідження сировини і матеріалів	4,0	екзамен
ОК 10	Економічна інформатика	3,5	екзамен
ОК 11	Правознавство	3,0	залік
ОК 12	Основи економічної теорії	3,0	екзамен
ОК 13	Світовий ринок товарів і послуг	3,0	екзамен
ОК 14	Фізичне виховання	6,0	залік
ОК 15	Вступ до фаху	3,0	залік
ОК 16	Основи підприємництва	6,0	залік, екзамен
ОК 17	Дослідна робота	4,0	залік
ОК 18	Мікробіологія	3,0	залік
ОК 19	Сенсорний аналіз	3,0	залік
ОК 20	Теоретичні основи товарознавства	6,0	екзамен
ОК 21	Товарознавство. Харчові продукти	4,0	екзамен
ОК 22	Товарознавство. Непродовольчі товари	5,0	екзамен
ОК 23	Технічне регулювання (стандартизація, метрологія та оцінювання відповідності)	6,0	залік, екзамен
ОК 24	Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів	5,0	залік, екзамен
ОК 25	Торговельне підприємництво	6,0	екзамен
ОК 26	Статистика	3,0	залік
ОК 27	Маркетингова товарна політика	3,0	залік
ОК 28	Комерційна діяльність	6,0	екзамен
ОК 29	Економіка і організація біржової торгівлі	6,0	залік
ОК 30	Організація торгівлі	6,0	залік, екзамен
ОК 31	Економіка торгівлі	6,0	залік, екзамен

ОК 32	Облік і аудит	3,0	екзамен
ОК 33	Маркетинг	3,0	екзамен
ОК 34	Товарознавство. Послуги	4,0	екзамен
ОК 35	Логістика	4,0	екзамен
ОК 36	Менеджмент	5,0	залік, екзамен
ОК 37	Експертиза товарів	4,0	екзамен
ОК 38	Маркетингова цінова політика	3,0	залік
ОК 39	Товарознавство та технологія систем сухого будівництва	5,0	екзамен
Практика			
ОК 40	Навчальна	4,0	залік
ОК 41	Виробнича	6,0	залік
	Державна атестація зі спеціальності	3,0	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОПП			
	Вибіркові дисципліни 2 курсу	18	
	Вибіркові дисципліни 3 курсу	21	
	Вибіркові дисципліни 4 курсу	21	
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240,0	

ПРИМІТКА

*Перелік дисциплін вільного вибору, які пропонуються кафедрою ТКДвБ – http://www.knuba.edu.ua/?page_id=82261

**Каталог дисциплін вільного вибору КНУБА – <http://org2.knuba.edu.ua>

8.2. Структурно-логічна схема освітньої програми «Товарознавство та комерційна діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Структурно-логічна схема ОП «Товарознавство та комерційна діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

1 курс	1 семестр	Основи академічного письма	Основи економічної теорії	Вища та приклад на математика	Мікробіологія	Хімія та методи дослідження сировини і матеріалів	Сенсорний аналіз	Дослідна робота	Основи підприємництва			Фізичне виховання
	2 семестр	Історія України та української державності і культури	Правознавство	Вища та приклад на математика	Фізика та методи дослідження сировини і матеріалів	Хімія та методи дослідження сировини і матеріалів	Теоретичні основи товарознавства	Дослідна робота	Основи підприємництва	Економічна інформатика	Вступ до фаху	
2 курс	3 семестр	Ділова іноземна мова	Технічне регулювання (стандартизація, метрологія)	Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів	Світовий ринок товарів і послуг	Комерційна діяльність	Статистика					Фізичне виховання
	4 семестр	Ділова іноземна мова	Філософія	Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів	Товарознавство. Харчові продукти.	Комерційна діяльність	Облік і аудит	Навчальна практика				
3 курс	5 семестр	Маркетинг	Організація торгівлі	Товарознавство. Непродовольчі товари	Економіка та організація біржової торгівлі	Економіка торгівлі	Логістика					Державна атестація
	6 семестр	Політологія	Організація торгівлі	Товарознавство. Непродовольчі товари	Економіка та організація біржової торгівлі	Економіка торгівлі	Виробнича практика					
4 курс	7 семестр	Менеджмент	Торговельне підприємництво	Товарознавство. Послуги	Фахова іноземна мова	Товарознавство та технологія систем сухого будівництва						Державна атестація
	8 семестр	Менеджмент	Торговельне підприємництво	Маркетингова товарна політика	Маркетингова цінова політика	Експертиза товарів	Технічне регулювання (оцінювання відповідності)					

Соціально-гуманітарна підготовка

Професійна та практична підготовка

Фундаментальна, природничо-наукова та загальноекономічна підготовка

**Матриця відповідності визначених ОП компетентностей дескрипторам НРК (за 6-м рівнем, бакалаврським)
зі спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

<p align="center">Класифікація компетентностей за НРК</p> <p align="center">Компетентності</p>	<p align="center">Знання</p> <p>Зн1 Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання</p>	<p align="center">Уміння/ навички</p> <p>Ум1 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p align="center">Комунікація</p> <p>К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К2 Збір, інтерпретація та застосування даних К3 Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p align="center">Відповідальність і автономія</p> <p>АВ1 Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ4 Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ5 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>
Загальні компетентності				
ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1	Ум1	К2	АВ5
ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1
ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К3	
ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1	Ум1	К3	
ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ3
ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1	Ум1	К2	АВ3
ЗК 7. Здатність працювати в команді.	Зн1	Ум1	К1	АВ2
ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн1	Ум1	К1	АВ2
ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Зн1	Ум1	К1	
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати	Зн1	Ум1	К1	

<p style="text-align: center;">Класифікація компетентностей за НРК</p> <p>Компетентності</p>	<p style="text-align: center;">Знання</p> <p>Зн1 Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання</p>	<p style="text-align: center;">Уміння/ навички</p> <p>Ум1 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p style="text-align: center;">Комунікація</p> <p>К1 Донесення до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К2 Збір, інтерпретація та застосування даних К3 Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p style="text-align: center;">Відповідальність і автономія</p> <p>АВ1 Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ4 Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ5 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>
<p>цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>				
<p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	Зн1	Ум1		АВ5
Спеціальні (фахові) компетентності				
<p>СК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p>	Зн1	Ум1	К2	АВ1
<p>СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p>	Зн1	Ум1	К1	АВ2
<p>СК3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p>	Зн1	Ум1		АВ4
<p>СК4. Здатність застосовувати інноваційні</p>	Зн1	Ум1	К1	АВ1

Класифікація компетентностей за НРК Компетентності	Знання Зн1 Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Уміння/ навички Ум1 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К2 Збір, інтерпретація та застосування даних К3 Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Відповідальність і автономія АВ1 Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ4 Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ5 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.				
СК5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	Зн1	Ум1		АВ1
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	Зн1	Ум1	К2	АВ2
СК 8. Здатність застосовувати основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	Зн1	Ум1	К2	
СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.	Зн1	Ум1		АВ3
СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.	Зн1	Ум1	К1	АВ1

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою результатів навчання та компетентностей НРК зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Програмні результати навчання	Компетентності	Інтегральна компетентність	Компетентності																										
			Загальні компетентності												Спеціальні (фахові компетентності)														
			ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10					
ПР1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	+	+															+												
ПР2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	+		+															+											
ПР3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.	+			+	+																								
ПР4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	+					+																				+			
ПР5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.	+							+															+						
ПР6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.	+								+																				
ПР7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати	+									+			+														+		
ПР8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	+		+										+	+															
ПР9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені	+													+													+		

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) обов'язковим компонентам
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

Результати навчання	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20
ПР1.Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.					+	+	+	+				+								+
ПР2.Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.							+	+	+	+		+	+			+		+	+	
ПР3.Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.	+	+	+																	
ПР4.Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.										+										
ПР5.Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.			+							+	+		+				+			
ПР6.Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.	+	+	+																	
ПР7.Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.											+				+	+	+			
ПР8.Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур..								+	+									+		
ПР9.Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.				+	+										+					
ПР10.Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.				+	+	+					+									
ПР11.Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.																+				
ПР12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.																+				
ПР13.Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.																+				
ПР14.Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.										+										
ПР15.Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.																	+	+	+	+
ПР16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.											+									
ПР17.Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності																+				

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) обов'язковим компонентам

Результати навчання	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	
ПР1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.				+																+		
ПР2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	+	+				+		+	+	+	+		+		+							+
ПР3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.																						
ПР4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.							+															
ПР5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.													+								+	+
ПР6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.							+	+		+						+						
ПР7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.						+		+								+						
ПР8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.										+												
ПР9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.						+															+	+
ПР10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.																+					+	+
ПР11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.				+				+		+					+			+		+		
ПР12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.							+	+	+		+	+	+									
ПР13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.										+				+							+	+
ПР14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.							+							+				+				
ПР15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.	+	+	+										+	+			+					
ПР16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його			+															+				

Використані джерела

1. Про освіту: закон України від 05.09.2017 р. №2145- VIII [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Про вищу освіту: закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Рівні Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyiramkikvalifikacij>.
4. Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341: постанова Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. №519 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n10>.
5. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказів МОНУ від 21.12.2017 № 1648) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
7. Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм: Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/listmonukrayini-vid-05062018-19-377>
8. Зразок освітньо-професійної програми для першого та другого рівнів вищої освіти: лист МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>

